

ההסתדרות הרפואית בישראל
המועצה המדעית

התמחות בכירורגיה כללית

תוכנית ההתמחות

Syllabus

2008

סילבוס להתמחות בכירורגיה כללית

א. תוכנית ההתמחות

(החל מיום 18.12.07)

6 שנים מהן :

4 ½ שנים במחלקה לכירורגיה כללית

3 חודשים טיפול נמרץ כללי

9 חודשים, מהם 3 חודשים בכל אחד משלושה מן המקצועות הבאים :

כירורגית ילדים, נוירוכירורגיה, כירורגיה פלסטית, כירורגית כלי דם, כירורגיה אורולוגית, כירורגית בית החזה, כירורגית חזה ולב, כירורגיה אורטופדית, השתלת איברים, הרדמה, טיפול נמרץ, טראומה.

6 חודשים מדעי יסוד

בהתאם לתקנות, מתמחה בכירורגיה כללית, חייב להגיש למועצה המדעית בתום ההתמחות תעודה על סיום קורס להחייאה מתקדמת (ATLS).

הגדרת המושג "כירורגיה כללית"

הכירורגיה הכללית הינה מקצוע רפואי המבוסס על ידע באנטומיה, פיסיולוגיה, מטבוליזם, אימונולוגיה, תזונה, פתולוגיה, ריפוי פצעים, הלם והחייאה, טיפול נמרץ וגידולים (אונקולוגיה).

הכירורג הכללי הינו בעל הידע הספציפי והכישורים הקשורים באבחנה והטיפול הקדם-ניתוחי, תוך ניתוחי ובתר-ניתוחי בשטחים הבאים :

- מערכת העיכול על כל מרכיביה (ושט, קיבה, מעי דק וגס, כיס מרה, דרכי מרה, לבלב...)
- דופן חלל הבטן ותוכנו
- הריטרופריטוניאום
- שד, עור ורקמות רכות
- טחול והמערכת הלימפטית בכל הגוף

מערכת כלי הדם : להוציא את כל הדם התוך גולגולתיים, הלב וכלי הדם שלו וכלי הדם הגדולים ביציאתם מהלב.

המערכת האנדוקרינית : טירואיד, פארטאירואיד, אדרנל, פנקריאס, טימוס...

כירורגיה אונקולוגית: על כל המשתמע מכך כולל כירורגיה, טיפולים משולבים עם יחידות אונקולוגיות אחרות, SCREENING, פרוטוקולים טיפוליים ומעקב.

טיפול בטראומה: של כל המערכות ובכל השלבים.

טיפול נמרץ: של חולים כירורגיים במיון, ביחידות לטיפול נמרץ וביחידות כוויות וטראומה.

בנוסף, על הכירורג הכללי לרכוש כישורים בטיפול הקדם-ניתוחי, תוך-ניתוחי ובתך-ניתוחי בכירורגית ילדים, כירורגיה פלסטית, כוויות, כירורגיה של החזה והלב, השתלה, נויורוכירורגיה (בעיקר טראומה), אורטופדיה (בעיקר טראומה), אורולוגיה, כלי דם והרדמה.

מתבקש גם ידע ומיומנות בפרוצדורות אנדוסקופיות ובייחוד פרוקטו-סיגמואידוסקופיה, כולידוכוסקופיה ניתוחית, לפרסקופיה אבחנתית וכירורגית (באותן פרוצדורות שתתבררנה עם הזמן להיות מקובלות ויעילות). רצויה חשיפה (הבנת העקרונות והשתתפות בביצוע) לריינגוסקופיה, ברונכוסקופיה, אנדוסקופיה של מערכת העיכול עליונה, קולונוסקופיה.

ב. מטרת ההתמחות

מטרת ההתמחות בכירורגיה כללית היא רכישת הבנה עמוקה ורחבה בבילוגיה של האדם, המתייחסת להתערבות כירורגית ורכישת הידע, הבנה וכישורים טכניים הדרושים לעבודתו של הכירורג המומחה במקצועו. מטרת אלה ניתן להשיג על-ידי קוריקולום הדרגתי של לימוד והתנסות קלינית בהנחיית והשגחת כירורגים בכירים ומנוסים הרואים חינוך מתמחים כמטרה. חשוב להשלים את ההתנסות הקלינית בקריאה מתמדת של ספרי לימוד ועיתונות מקצועית עדכנית. תוכנית כזו מאפשרת קבלת "אחריות" בשלבים בטיפול בחולה ובסיומה קבלת "אחריות" שלמה ומלאה לטיפול בחולה. לפיכך אנו מברכים על מיסוד מעמד המתמחה הבכיר לשם רכישת ניסיון ניתוחי נרחב ומעמיק וקבלת "אחריות מלאה" בשנת ההתמחות האחרונה.

הדרישות במסמך זה הן דרישות מינימום ובשום אופן אינן באות להגביל תוכניות התמחות למינימום זה.

חשובה רכישת ידע במדעי היסוד הדרושים לקלינאי, קריאה רצופה בספרי לימוד ובספרות מקצועית בשילוב עם הכשרה קלינית. אנו מכירים גם בחשיבותם של קורסים מסודרים במוסדות מוכרים כתוספת נאותה ללימוד הכירורגיה הכללית, אך לא כתחליף לאיזה שהוא חלק מתוכנית ההתמחות.

ג. פירוט הידע הנדרש

המתמחה ישלים את 6 החודשים האחרונים להתמחותו במחלקה לכירורגיה כללית בה התמחה ובמעמד של מתמחה בכיר, ויקבל על עצמו אחריות קלינית מלאה לכל הטיפול הניתוחי והסב-ניתוחי של החולים שבטיפולו ובהשגחת הצוות הבכיר האחראי לתוכנית ההתמחות.

על המתמחה לבצע כ- 600 ניתוחים בכירורגיה כללית בשש שנות התמחותו. כ- 100-150 מהם בשנתו האחרונה. ניתוחים אלה צריכים לכלול את כל שטחי הכירורגיה הכללית, כפי שהם באים לידי ביטוי ברשימה המצורפת כנספח למסמך זה. רשימת הניתוחים שתוגש למועצה המדעית, כחלק מהדרישות לקבלת תואר מומחה תכלול:

א. ניתוחים שביצע כמנתח ראשון.

ב. ניתוחים בהם השתתף כעוזר ראשון – מדריך בניתוח.

ברשימת הניתוחים, שתוגש למועצה המדעית לאישור תואר מומחה, תהיה חלוקה לפי סעיפים א' ו-ב'.

יש להגיש את הרשימה בצורה מסודרת ע"פ סוג הניתוחים לפי הפירוט שלהלן: תאריך, מספר רשומה או ראשי תיבות של שם החולה, גיל החולה, שם הניתוח ותפקידו של המתמחה בניתוח.

פלט מחשב ביה"ח, הכולל את כל הניתוחים שביצע המתמחה כמנתח ראשון. אם לא קיים בבית החולים רישום ממוחשב, יגיש המתמחה רשימה מסודרת לפי כרונולוגיה.

הערה: כל רשימות הניתוחים חייבות לשאת את חתימתו של מנהל המחלקה בה בוצעו הניתוחים על כל דף.

דוגמאות לצורת ההגשה של רשימות הניתוחים מופיעות באתר המתמחים של הר"י באינטרנט בכתובת www.ima.org.il/mitmachim בקטיגוריה "קבלת תואר מומחה".

יש להגיש גם צילום ואישור קורס ATLS אם טרם הוגש בעבר.

להלן רשימת ניתוחים מפורטת:

שם הפרוצדורה	מס' הפרוצדורות הנדרשות כמנתח ראשון	מס' הפרוצדורות הנדרשות כעוזר
בקעים בדופן הבטן, כולל מפשעתיים, כולל בקעים חוזרים בדופן הבטן	60, מהם :	
	20 ניתוחי בקע לפרסקופיים	
	20 ניתוחי בקע חוזר	
ניתוח פי הטבעת וסינוס פילונידלי	30	
כריתת תוספתן	50, מהם :	
	25 ניתוחים לפרסקופיים	
ניתוחי תירוואיד או פראטירוואיד	10	
כריתת איזור הקרדיה וכריתת ושט		5 השתתפות *
ניתוחי קיבה ותריסרון	10	
פיום (גסטרוסטומיה, גיגיונוסטומיה)	5	
כריתת מעי דק	15	
כריתת מעי גס ימני	18	
כריתת מעי גס שמאלי וסיגמוואיד	18	
כריתה שלמה / תת שלמה	10	
כריתה קדמית / אבדומינופריניאלית	10	
יצירת קולוסטומיה / אילוסטומיה או סגירתה	10	
כריתות כיס מרה פתוחות ולפרוסקופיות	60-לפרוסקופיה	
	10-כריתות פתוחות	
חקירת צינורות מרה (כולל חיבור מעי)	3	
כריתת טחול או תפירתו	5	
לפרוטומיה חוקרת ו/או לפרוסקופיה אבחנתית, כולל הפרדת הידבקות (מקרים חריפים / טראומה)	50	
	מתוכם 15 טראומה	
כריתת שד או למפקטומיה ודיסקציה של קשריות לשד	50 לרבות כריתת קשרית הזקיף	
כריתות מקומיות של נגעים שפירים וממאירים בעור, ביופסיות שד, ניקוזי מורסות וכירורגיה אמבולטורית אחרת	100	
טרכיאוסטומיה	5	
פתיחת בית החזה (כירורגית ילדים, טראומה, כירורגיה כללית, כירורגית חזה)	10	

10 השתתפות *		ניתוחים לפרסקופיים למעבר ושט / קיבה
5 השתתפות *		כריתת אדרנל
10 השתתפות *		ניתוחי השמנת יתר
10 השתתפות *		ניתוחי לבלב / כבד

* השתתפות = עוזר ראשון

ספרות מקצועית

TEXTBOOKS:

1. Schwarts: Principles of Surgery, McGraw Hill
2. Country M. Townsend: Sabiston Textbook of Surgery, Elsevier Saunders
3. Douglas W. Wilmore: American College of Surgeons – ACS Surgery principles & Practice. WebMD Inc.
4. Robert J. Baker: Mastery of Surgery, Lippincott Williams & Wilkins
5. Devitta: Cancer, Lippincott-Reven
6. Cameron: Current Surgical Therapy, Mosby
7. Greenfield: Surgery. Scientific principles and practice. Lippincott Williams & Wilkins
8. Michael J Zinner: Maingot's Abdominal operation. McGraw-Hill
9. Mattox: Trauma. McGraw-Hill

JOURNALS:

1. Annals of Surgery
2. Surgery
3. American Journal of Surgery
4. British Journal of Surgery
5. Archives of Surgery
6. Surgical Clinics of North America
7. Current problems in Surgery
